

Lessuggesties bij de Landelijke zaaidag in april

De wilde bij heeft het moeilijk. Bloemenvelden maken plaats voor gebouwen of bestrating en poef! weg voedsel. En dat terwijl onze zoemende vrienden zo belangrijk zijn voor de biodiversiteit en zelfs ons eigen voedsel.

De Bijenstichting en Stichting Bijenvrienden roepen voor het achtste jaar particulieren, gemeenten, agrariërs, scholen en andere grondbezitters op om bloemstroken aan te leggen zodat er één groot bloemenlint voor bijen ontstaat.

Het Pieter Vermeulen Museum helpt mee! U ook?

INHOUD

Werkbladen: MB/BB

- Insecten en bloemen
- Wie zijn de wilde bestuivers?
- Bestuiving en voedsel

Creatief: Poster maken OB/MB/BB

Tips voor bij het zaaien OB/MB/BB

Een zakje zaad van de Pollinators wordt toegestuurd naar de scholen in Velsen. Of is te bestellen bij www.pollinators.org of <https://bijenstichting.nl/zaaidag/>

Insecten en bloemen

Insecten hebben 6 poten.

Tel eens. Is de hommelmot ook een insect? _____

Zijn de insecten welkom bij de bloemen?

Ja. Want de insecten dragen stuifmeel van de ene bloem naar de andere.

Dat noemen we de **bestuiving**.

Alleen als de bloem bestoven is, kan ze **zaad** vormen.

En daaruit groeien nieuwe bloemen.

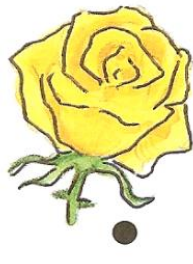
Kijk eens goed. Waar blijven de stuifmeelkorrels aan hangen? _____

Elke bloem lokt insecten op haar eigen manier.

Strepen wijzen de weg naar de nectar.

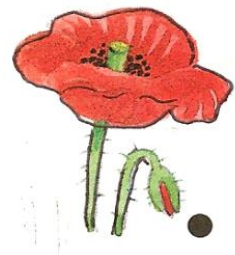
De heerlijke geur lokt veel insecten.

Op deze bloem zit je gemakkelijk.

De rode kleur valt goed op.

Hé, wat ruik ik?

Rood is mooi!

Wie wijst me de weg?

Ik zoek een gemakkelijk zitje.

Verbind elk insect met de goede bloem.

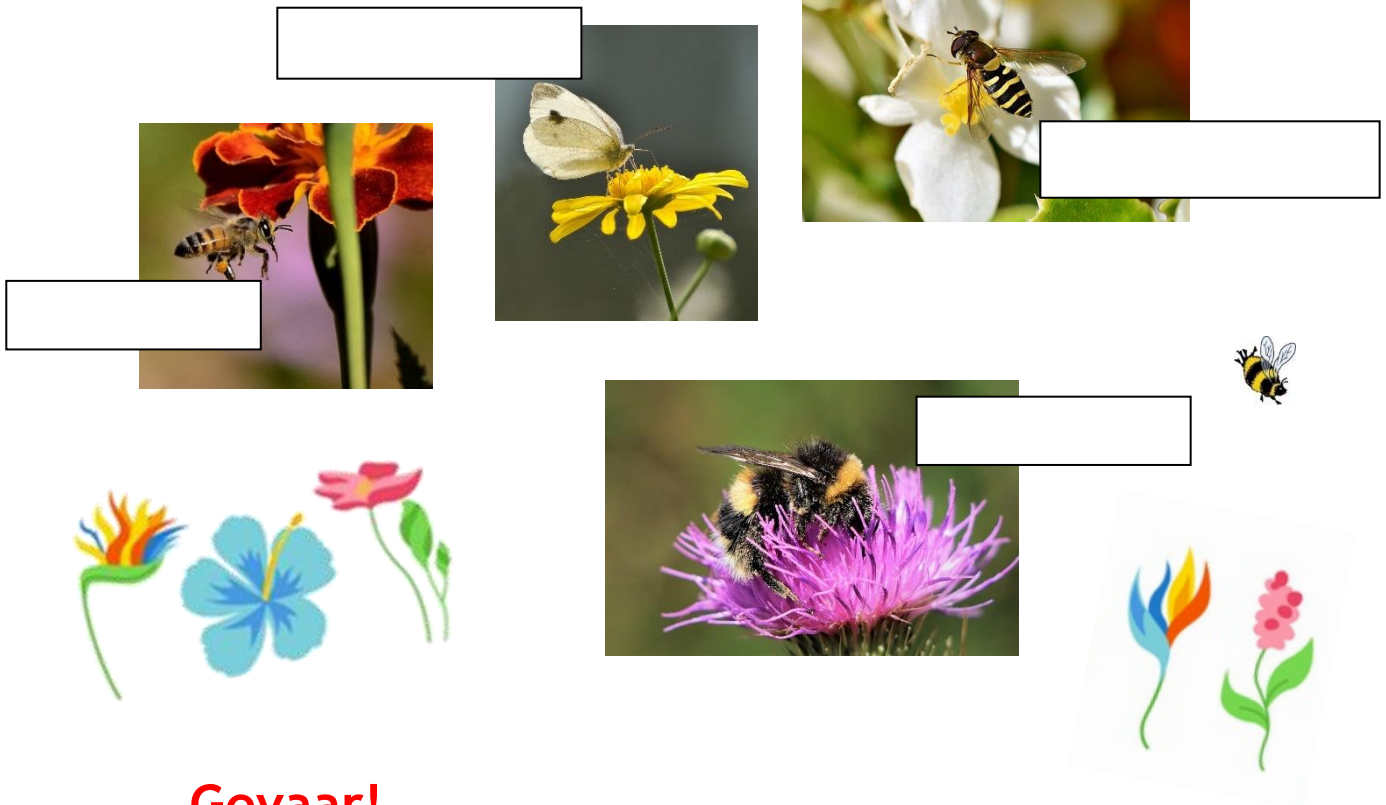
Wie zijn de wilde bestuivers?

Dieren die belangrijk zijn bij bestuiving van bloemen en gewassen zijn bijvoorbeeld:

wilde bij - zweefvlieg - hommelmel - vlinder

Schrijf de namen van deze bestuivers bij de foto's:

Gevaar!

De wilde bestuivers lopen gevaar. Weet jij welke?
Zet er een **rood** uitroepteken bij.

Sterfte door gif van bestrijdingsmiddelen in de landbouw.

Er is teveel van hetzelfde gras waardoor er weinig voedsel is.

De zon is te heet.

Er zijn teveel bloemen.

Steeds meer steen in tuinen.

Ze eten elkaar op.

Ziekte door te weinig verschillende soorten bloemen.

Ze lusten geen nectar meer.

Bestuiving en voedsel

Door bestuiving groeien bloemen en uit bloemen groeien zaden en vruchten.
Onze groenten en fruit kunnen door deze bestuiving groeien.

Noem drie soorten fruit die je graag eet: _____

Noem drie groenten die je graag eet: _____

Wat vertelt deze poster?

Verzin een mooie zin/rijm/slogan/kreet bij deze poster om mensen wakker te schudden en de bij en andere bestuivers te helpen:

Creatief Poster maken met groot bloemenveld.

Vertel de groep dat bijen en vlinders gek zijn op bloemen. Dat ze er voedsel uit halen; nectar, dat onder in de bloem zit. Ze zuigen dat met een zuignuit/ lange tong eruit. Net als wij houden ze van veel verschillende soorten voedsel, dus veel verschillende soorten bloemen. Als wij steeds hetzelfde zouden eten zou dat ook niet gezond zijn want we hebben verschillende dingen nodig om te groeien en gezond te blijven.

Helaas komen er steeds minder soorten bloemen. In heel veel tuinen en bermen staan ook niet meer zoveel bloemen. Dat is niet goed voor de bijen en de vlinders.

Opdracht:

Wij gaan met de klas een grote poster met een bloemenveld maken.

Op de poster komt ook een zin, zoiets als: (evt. samen verzinnen)

Landelijke Zaaidag 22 april.

Zaai bloemen voor de bij en de vlinder!

De poster hangen we op een plek in de school of voor het raam zodat iedereen met de Landelijke Zaaidag wordt herinnerd om de berm, of een stukje tuin weer bloemrijk te maken.

Uitvoering:

Bespreek van te voren verschillende soorten bloemen en vormen; kelken, kleine grote blaadjes, trosjes, kleuren, dichte en open bloemblaadjes etc.

Laat elk kind een eigen bloem maken, knippen en plakken met allerlei kleuren papier. Laat de kinderen hun fantasie maar gaan.

Is de bloem klaar: Maak dan een vlinder of bij voor boven het bloemenveld. Of maak nog een bloem.

Afronding:

Plak alle bloemen op een groot vel met de bijen en vlinders erboven.

Zet er een tekst boven.

Hang hem op een opvallende plaats zodat iedereen hem kan zien.

Tips voor zelf zaaien voor bijen en vlinders

Iedereen kan bijen en vlinders helpen door bloemen te zaaien. Gebruik liefst inheemse planten en zorg dat er het hele jaar door bloemen bloeien. Dan is er altijd iets te vinden voor de bijen en vlinders. Als bijen en vlinders in de herfst genoeg voedsel vinden, dan komen ze meestal goed de winter door. Voor meer informatie over geschikte soorten, zie o.a. www.bijenlint.nl en www.vlinderstichting.nl. Dit ga je doen: 1. De grond voorbereiden 2. Buiten zaaien en/of binnen vóórzaaien (probeer op 'zaaddiepte' te zaaien) 3. Water geven 4. Verspenen van de kiemplantjes 5. Buiten uitplanten van de vorgezaaide plantjes 6. Steun geven

1. Aan de slag: De grond Bijen en vlinders houden van warme, beschutte plekjes. Onder een boom is beslist niet geschikt. De grond moet goed losgemaakt worden. Als er altijd overheen gelopen is, is dit zeker belangrijk. Verbeter de grond op die plek door het goed los te spitten en tuingrond of compost toe te voegen. Bemesten is niet nodig en zelfs af te raden als je brandnetels en vergrassing wilt voorkomen. Op alleen zand wordt het echter snel te droog, dus daarom is compost of tuinaarde wel zo belangrijk.

Maak de grond eerst zo goed mogelijk vrij van wortels van ongewenste planten zoals Kweekgras en brandnetels.

Koop biologische, bij-vriendelijke planten of zaadjes! Bijen voeden zich met nectar en pollen. U kunt de bijen helpen door biologische planten te planten of te zaaien die veel stuifmeel en nectar bevatten en geen bestrijdingsmiddelen.

Planten waar bijen van houden zijn onder andere: Beemdkroon, Herfstaster, Hemelsleutel, Kattenstaart, Klimop, Bosrank, IJzerhard, Koninginnekruid, Lavendel, Vlinderstruik, Sporkehout, Wegedoorn, Kamperfoelie, Phacelia, Boekweit, Gele Mosterd, Koriander, Juffertje In Het Groen, Goudsbloem, Korenbloem, Bladrammenas, Malva, Dille, Serradella, Zonnebloem, Borage, Ganzenbloem, Klaproos en Karwij.

2a. Buiten zaaien

Strooi de zaden in de periode april t/m juni uit (volg de aanwijzing op de verpakking) over de voorbereikte grond. Zorg dat de grond vochtig is voor je de zaden uitstrooit. Bedek ze met een dun laagje aarde en geef water. Zorg dat de grond niet te droog wordt en geef regelmatig water als het niet vaak regent.

1. Zoek een zonnig stukje grond uit waarvan je weet dat er in de zomer niet gemaaid wordt. We raden vooral aan om je eigen tuin / balkon te gebruiken, of bijvoorbeeld een akkerrand van een boer die je mag gebruiken. Vermijd natuurgebieden waar al een hoop groeit, zo verstoor je de natuurlijke balans daar niet.

2. Zorg dat de grond die je gaat inzaaien vrij is van begroeiing. Vergeet niet goed om alle wortels weg te halen! Planten concurreren met elkaar om voedingsstoffen en zonlicht, en je wil natuurlijk dat jouw zaadmix wint. Het is wel een goed idee om even na te denken voordat je iets uit de grond trekt. Een mooie vaste plant met veel bloemen kun je beter laten staan, maar een stukje gras verwijderen is prima. Of trek een paar tegels uit je tuin!

3. Maak de grond een beetje los, bijvoorbeeld met een schoffel. Doe dit maar een paar

centimeter diep, want je wil het bodemleven niet te veel verstoren. Strooi je zaden uit. Zaai zuinig, want een gram zaad is meestal al genoeg voor 1m². Je kunt een beetje tuinaarde strooien voor extra voeding.

4. Stamp de grond licht aan. Een klein dansje wil nog wel eens helpen. Als je burens zich afvragen wat je aan het doen bent, is dit een mooi moment voor een gesprek over bloemetjes en bijtjes.

5. Zorg voor water! Je kunt wachten op een lekkere regenbui, maar als het erg droog is moet je even met de gieter aan de slag na het zaaien. Ook zul je de plantjes geregeld water moeten geven als het water niet uit de lucht komt vallen.

6. Houd de maanden na het zaaien goed in de gaten wat er gebeurt. Zie je dezelfde planten opkomen die je bij stap 2 verwijderd hebt? Haal ze weer weg om jouw bloemen de meeste kans te geven.

2b. Binnen voorzaaien

Wanneer de zaden vóórgezaaid worden, zijn eigenlijk alle bakjes geschikt, ook die zonder gaten zoals margarinekuipjes, champignonbakjes enzovoorts. De planten blijven slechts korte tijd in de bakjes. Verder kunnen worden gebruikt: schotels met vochtige watten of filterpapier, eierdozen en jampotjes met filterpapier tegen de wand.

TIP: op 'zaaddiepte' zaaien De zaden moeten zo diep onder de oppervlakte als dat ze zelf groot zijn. Het aantal zaadjes per oppervlakte is afhankelijk van wat je er mee wilt. Als de planten uit moeten groeien in de pot, kun je ze beter de ruimte geven. Bij zaadmengsels wordt aangegeven dat 1 gram genoeg is voor 1 vierkante meter.

3. Water geven

De aarde moet vochtig zijn vóór het zaaien. Dit controleer je door wat grond in de hand te nemen en te knijpen. Valt het korrelig uit elkaar, dan is de grond te droog; komt er water uit, dan is de grond te nat. Meestal is het beter om het gezaaide af te dekken met een plastic zak of een deksel o.i.d. totdat de kiemplantjes ongeveer een week oud zijn. Bij overmatige condens is de grond te vochtig en dient er een tijd gelucht te worden. Bij geen of zeer geringe condens moet er gespreeid worden.

Elke dag even luchten is aan te bevelen (het weekend komen ze wel door). Ook als de zaden al gekiemd zijn is water geven met de plantensproeier beter dan met de gieter.

4. Verspenen van de kiemplantjes

Voor veel bloemzaden waarvan niet op het zakje staat "buiten ter plaatse uitzaaien", geeft het verplanten van de kiemplantjes een beter resultaat. De plantjes worden dan dieper gezet en vaak verder uit elkaar.

5. Buiten uitplanten

De kiemplanten kunnen buiten uitgeplant worden. Tot de IJsheiligen (12-14 mei) is het gevaar van nachtvorst nog te groot. De planten kunnen binnen echter, als het warm is, lang dun en slap worden. Langzaam afharden, dus overdag naar buiten, is daarvoor de beste oplossing. 6. Steun geven Als de planten groter worden, is het goed om ze wat te leiden (bij klimplanten) of te steunen met een stokje. Een touwtje met het ene eind onder de pot en het andere eind vastgemaakt aan de muur of gordijnroep is voor klimmers wel nodig. WEETJE: afsterven van kiemplanten en niet uitkomen van zaden Enige uitval van zaden en kiemplanten is heel normaal. In de natuur komen ook nooit alle zaden en kiemplanten tot wasdom.